Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

În această serie:

ULTIMUL REGAT

CĂLĂREȚUL MORȚII

STĂPÂNII NORDULUI

CÂNTECUL SABIEI

ȚINUTURI ÎN FLĂCĂRI

MOARTEA REGILOR

LORDUL PĂGÂN

TRONUL GOL

RĂZBOINICII FURTUNII

PURTĂTORUL TORȚEI

BERNARD CORNWELL

PURTĂTORUL TORȚEI

Traducere din limba engleză și note
IOAN CIUPERCĂ

LITERA®
București
2018

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

dar, firește, printre ei erau angli și iuți. Și, ca o ironie, englezii au preluat de la ei numele țării, în locul numelui saxonilor predominanți în sud. Cei din familia anglică a lui Ida au rămas stăpânii Bebbanburgului până în secolul al XI-lea și mulți dintre ei s-au numit Uhtred. Uhtred din romanul meu este un personaj fictiv, și efortul lui de a intra în posesia Bebbanburgului (care fusese astfel numit după numele reginei Bebba a Berniciei, soția nepotului lui Ida) este tot o ficțiune. Este totuși remarcabil faptul că marea fortăreață a rămas în stăpânirea acestei familii în toată perioada ocupației daneze, fiind o enclavă saxonă și creștină într-o țară vikingă și păgână. Bănuiesc că ei au subzistat împreună, dar nu putem fi siguri. Cert este că această fortăreață a fost formidabilă, una dintre citadelele mărețe ale Britaniei prenormande. Vizitatorii de astăzi ai castelului se vor fi întrebat unde sunt portul și canalul, dar, de-a lungul veacurilor, acest ancoraj de mică adâncime și intrarea în el au fost colmatate și nu mai există. Dar familii care poartă numele Uhtred încă există și variante ale acestui nume încă apar în numele de familie, deși nu mai trăiesc în Bamburgh. Eu sunt un descendent al lor, ceea ce m-a convins că-mi pot permite anumite libertăți legate de distinsa lor istorie.

În lumea mea imaginară, Uhtred este din nou stăpânul de drept al Bebbanburgului. Nestrămutata lui ambiție de a recuceri fortăreața tatălui său s-a împlinit, dar ambiția și mai mare, aceea de a avea o singură țară pentru toți cei care vorbesc limba engleză, rămâne să fie desăvârșită. Ceea ce înseamnă că, orice ar gândi Uhtred, povestea lui încă nu s-a sfârșit.

CUPRINS

Toponime 7

Partea întâi. REGELE 9

Partea a doua. CAPCANA 59

Partea a treia. EPISCOPUL NEBUN 161

Partea a patra. ÎNTOARCEREA LA BEBBANBURG 261

Epilog 323

Notă istorică 329

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Unu

Începuse cu trei corăbii.

Acum erau patru.

Cele trei corăbii veniseră pe țărmurile Northumbriei atunci când eram doar un copil; la câteva zile după ce fratele meu mai mare murise și la câteva săptămâni de când tatăl meu îl urmase în lumea de dincolo, unchiul meu pusese stăpânire pe pământurile noastre, iar eu plecasem în surghiun. Acum, după atâția ani, stăteam pe aceeași coastă, uitându-mă la cele patru corăbii care se apropiau de țărm.

Veneau dinspre nord, și tot ce vine dinspre nord este nefast. Nordul ne trimite frig și gheață, vikingi și scoțieni. El ne aduce dușmani, și eu am avut destui dușmani pentru că venisem în Northumbria ca să iau înapoi Bebbanburgul. Venisem să-l ucid pe vărul meu care-mi încălcase drepturile. Venisem pentru a-mi lua înapoi pământul natal.

Bebbanburgul se întinde către sud. Nu puteam vedea meterezele peste care caii se ridicau, căci dunele erau prea înalte, dar puteam vedea fumul care se ridica din vetrele fortăreței și era purtat spre vest de vânturile neîmblânzite. Fumul era purtat spre culmile întunecate ale Northumbriei, și acolo se amesteca cu norii cenușii care le acopereau.

Era un vânt tăios. Nisipurile nemărginite care se întindeau până către Lindisfarena erau vălurite către coastă. Acolo erau acoperite de spumă. Era îngrozitor de frig. Vara ar fi trebuit

Libris.ro Respect pentru oameni și cărți

să vină în Britania, dar iarna încă își arăta colții pe țărmurile Northumbriei și mă bucuram că am pe mine mantia din piele de urs.

– O zi proastă pentru marinari, îmi spuse Berg.

El era unul dintre oamenii mei mai tineri, un viking care se bucura de reputația unui priceput spadasin. În ultimul an, părul îi crescuse și mai mult, așa încât acum i se revărsa pe sub marginile coifului ca o uriașă coadă de cal. Văzusem o dată cum un saxon îl apucase de părul lui lung pe un om, îl trăsese jos din șa și îl străpunsese de mai multe ori cu lancea în timp ce zăcea în iarbă.

– Ar trebui să-ți tai părul, i-am spus.

– Îl leg atunci când mă lupt, mi-a răspuns el și și-a întors privirea către mare. Se vor lovi de coastă, sunt prea aproape de țărm!

Cele patru corăbii urmau linia țărmului, dar rămâneau cu mari eforturi în larg. Vântul le-ar fi împins spre țărm pentru a le împotmoli în bancurile de nisip, a le răsturna și a le face praf, dar vâslașii trăgeau din greu la vâsle în timp ce cârmacii încercau să țină corăbiile departe de pericol. Valurile se spărgeau de corăbii și se revărsau peste punțile lor. Vântul care bătea dintr-o parte era atât de puternic încât ar fi putut smulge velele, așa că acestea erau lăsate jos pe punte.

– Cine sunt ei? m-a întrebat fiul meu, dând pinteni calului pe lângă mine.

Vântul îi flutura mantia și înfoia coama și coada calului său.

– De unde să știu? l-am întrebat.

– Nu i-ai mai văzut?

– Niciodată, i-am spus.

Știam cele mai multe corăbii care cutreierau coastele Northumbriei pentru pradă, dar acestea nu-mi erau cunoscute. Nu erau corăbii de negoț, aveau prorele înalte și bordul lăsat în jos al navelor de luptă. La proră, aveau căpățâni de fiare, ceea ce însemna că erau păgâni. Corăbiile erau mari. Am numărat pe fiecare cam patruzeci sau cincizeci de oameni care, acum,

vâsleau pentru a-și salva viața în apele vrăjmașe și în fața vântului înverșunat. Venea fluxul, puhoiul de apă se îndrepta spre nord, iar corăbiile se luptau să-și țină cursul spre sud cu prorele lor împodobite cu dragoni lovindu-se de șuvoaiele care le biciuiau carenele. Mă uitam la cea mai apropiată corabie aflată în vâltoarea unui val și vedeam cum jumătate din ea se afunda în apele ca gheața care-i zdruncinau etrava. Oare ei știau că prin apropiere era un vad mai puțin adânc, în spatele Lindisfarenei, care le putea oferi adăpost? Acest canal putea fi ușor văzut la reflux, dar acum, în puhoiul de apă când marea era frământată de vântul turbat, trecătoarea era ascunsă vederii de ceață și de valurile clocotitoare. Cele patru corăbii, neștiind că există un canal care le putea oferi protecție, au trecut pe lângă intrarea în el și au continuat înaintarea plină de zbucium spre un loc unde puteau ancora în siguranță.

Se îndreptau spre Bebbanburg.

Mi-am întors calul spre sud și i-am lăsat pe cei șaizeci de oameni ai mei pe coastă. Vântul îmi biciuia fața cu vârtejuri de nisip.

Nu știam unde fuseseră cele patru corăbii, dar știam unde vor să ajungă. Se îndreptau spre Bebbanburg și, dintr-odată, m-am gândit că viețuirea nu va mai fi ușoară.

Ne-au trebuit doar câteva momente pentru a ajunge la canalul Bebbanburg. Valurile uriașe se spărgeau de țărm și clocoteau la intrarea în port, umplând îngusta gură de intrare cu o spumă învârtejită cenușie. Nu era o intrare largă; copil fiind, înotasem de multe ori de-a latul ei, dar niciodată în timpul fluxului puternic. Una dintre cele mai vechi amintiri ale mele este legată de momentul în care mă uitam la un băiat care se înecase după ce fusese aruncat la intrarea în port de către fluxul puternic. Îl chema Eglaf și cred că avea vreo șase sau șapte ani când a murit. Era fiul unui preot, singurul lui fiu. E ciudat cum îți revin în memorie nume și chipuri din trecutul îndepărtat. Era un băiat mărunt și slab, avea părul negru și era foarte nostim;

Libris.ro Respect pentru oameni și cărți

îmi plăcea de el. Fratele meu mai mare îl provocase să înoate prin canal și-mi amintesc că el nu-și putea stăpâni râsul când Eglaf se scufunda în vârtejurile cu zbiciri albe ale mării întunecate. Eu plângeam, dar fratele meu mi-a dat o palmă peste cap.

– Era prea slab, mi-a zis el.

Cum ne mai place să disprețuim slăbiciunile! Doar femeilor și preoților le este permis să dovedească slăbiciuni. Poate și poeților. Bietul Eglaf pierise pentru că dorise să arate că e la fel de neînfricat ca noi, ceilalți, dar până la urmă a dovedit că e la fel de prost ca noi.

– Eglaf, am rostit cu voce tare numele lui în timp ce galopam în josul colinei de nisip.

– Ce-ai spus? a strigat fiul meu.

– Eglaf, am spus din nou, fără a catadicsi să-i explic.

Cred că atât timp cât ne amintim unele nume, acei oameni sunt vii. Nu știu cum supraviețuiesc; fie sunt duhuri plutind precum norii, fie trăiesc în lumea de dincolo. Eglaf nu a ajuns în Valhalla pentru că nu a murit în bătălie, dar și el era creștin, așa că precis a ajuns în paradisul lor, și asta făcea să-mi pară și mai mult rău pentru el. Creștinii îmi spun că ei își petrec tot timpul rugându-se pentru Dumnezeul lor țintuit pe cruce. Tot timpul! O veșnicie! Ce zeu îngâmfat poate fi acela care își dorește să fie mereu slăvit? Acest lucru mă duce cu gândul la Barwulf, un nobil din Saxonia de Vest care-i plătea pe cântăreții la harpă pentru a preaslăvi faptele lui de vitejie, care chiar nu existau. Barwulf era un om nerușinat, gras, egoist și hapsân, care se dorea mereu proslăvit. Mi-l imaginam pe acest zeu creștin ca fiind un nobil gras și furios, care zace pe o pajiște și se bucură când servitorii îi spun cât de măreț este el.

– Se întorc, mi-a spus fiul meu, întrerupându-mi șirul gândurilor; m-am uitat spre stânga și am văzut prima corabie îndreptându-se către canal.

Intrarea în canal se putea face foarte ușor, deși un căpitan fără experiență ar fi putut fi păcălit de puternicii curenți ai mareelor în apropierea coastelor, dar acest om era destul de

priceput pentru a prevedea pericolul și a condus lunga lui corabie exact așa cum trebuia.

– Numără oamenii de la bord, i-am cerut lui Berg.

Am dat pinteni cailor pe malul de nord al canalului unde nisipul era plin de alge, scoici și bucăți de lemn acoperite cu sare.

– Cine sunt ei? m-a întrebat Rorik.

Noul meu servitor era doar un copil.

– Probabil sunt vikingi ca și tine, i-am spus.

Eu îl ucisesem pe tatăl lui Rorik și-l rănisem pe el într-o bătălie crâncenă care-i alungase pe păgâni din Mercia. M-au cuprins remușcările când mi-am dat seama că am vătămat un copil; avea doar nouă ani și-l lovisem cu jungherul meu Acul-Viespii. Sentimentul de vinovăție pe care-l încercam m-a făcut să-l adopt, tot așa cum Ragnar cel Bătrân mă adoptase pe mine cu multă vreme în urmă. Brațul stâng al lui Rorik se vindecase și, deși nu era la fel de puternic precum cel drept, putea să țină în mână un scut și părea fericit. Îmi plăcea de el.

– Sunt vikingi! a repetat el fericit.

– Așa cred, am zis eu.

Nu eram sigur, dar ceva în legătură cu corăbiile mă făcea să cred că mai degrabă sunt vikingi, nu danezi. Lighioanele uriașe de la prorele corăbiilor acestora erau foarte viu colorate, iar catargele scurte erau înclinate mai mult spre pupă decât în cazul celor mai multe corăbii daneze.

– Nu te duce unde-i apa prea adâncă! i-am spus lui Berg care înaintase în apa plină de vârtejuri ce trecea deja deasupra copitelor calului.

Fluxul, învolburat de vânt, tălăzuia prin canal, iar eu mă aflam pe malul celălalt, aflat la vreo cincizeci–șaizeci de metri mai departe. Pe acest mal, erau o mică fâșie de nisip care în curând avea să fie acoperită de apele fluxului și, în sus, o potecă de pietre negricioase ce urca spre un zid înalt. Un zid de piatră care, la fel ca tot ce exista în Bebbanburg, fusese înălțat încă de pe vremea tatălui meu, iar în mijlocul său se afla Poarta Mării. Cu ani în urmă, înspăimântat de ideea că l-aș fi putut ataca,

Libris.ro Respect pentru oameni și cărți

unchiul meu zidise cele două porți care asigurau intrarea principală în fortăreață, Poarta de Jos și Poarta de Sus, și construise Poarta Mării la care se putea ajunge doar de pe mare sau pe o potecă de nisip ce ajungea sub meterezele dinspre mare. Cu timpul, teama lui s-a mai potolit, și, pentru că aprovizionarea Bebbanburgului prin Poarta Mării se făcea greu și dura mai mult, el a redeschis cele două porți dinspre sud, dar Poarta Mării rămăsese și ea. Dincolo de ea, era o potecă abruptă ce urca până la o poartă situată mai sus; aceasta asigura trecerea prin palisada de lemn înconjurătoare a vârfului stâncos pe care era construit Bebbanburgul.

Oamenii se strângeau pe platforma de luptă a palisadei. Făceau cu mâna, nu către noi, ci către corăbiile care sosiseră, și mi s-a părut că am auzit aplauze venind de pe metereze, dar poate că a fost doar o închipuire.

Dar sulița nu a fost o închipuire. Un bărbat o aruncase de pe palisadă și m-am uitat la ea cum se înălța spre norii întunecați. Pentru câteva secunde, a părut că stă atârnată în aer, dar, apoi, întocmai ca un șoim prădător, a coborât cu mare viteză și s-a înfipt în bancul de nisip la nici cinci pași de locul unde se afla calul lui Berg.

– Adu-o încoace, i-am spus lui Rorik.

Acum, puteam să aud vorbele de batjocură care veneau dinspre metereze. Sulița ar fi putut cădea mai aproape, dar e drept că fusese o aruncătură puternică. Au mai căzut două suliițe, dar n-au făcut decât să împroaște fără rost cu apă în mijlocul canalului. Rorik mi-a adus prima suliță.

– Ține vârful jos, i-am spus.

– Jos?

– În nisip.

Mi-am desfăcut zalele și șireturile și am țintit.

– Ține-o nemișcată, i-am poruncit lui Rorik, și când am fost sigur că oamenii de la prora primei corăbii se uită la mine, am urinat pe vârful suliței. Fiul meu a chicotit, iar Rorik a râs. Acum dă-mi-o mie, i-am zis băiatului și am apucat sulița de mânerul ei de frasin.

Am rămas în așteptare. Prima corabie intra în canal; valuri de apă se revărsau peste carenă pe măsură ce oamenii vâsleau. Prora înaltă, pe care se afla un dragon cu gura căscată și ochi strălucitori, se ridica deasupra apei. Mi-am tras brațul în spate și am așteptat. Va fi o aruncare dificilă, îngreunată de vânt și de mantia din piele de urs care îmi trăgea brațul în jos și pe care nu aveam timp să o dau jos.

– Ăsta e blestemul lui Odin, am strigat către corabie.

Apoi am aruncat sulița.

Douăzeci de pași.

Și sulița udată cu urină a lovit din plin, exact așa cum ochisem. A intrat în ochiul dragonului, iar mânerul ei a tremurat în timp ce corabia înainta prin apele fluxului spre apele interioare mai liniștite ale portului puțin adânc care era adăpostit de furtună de către marea stâncă pe care se afla fortăreața.

Fortăreața mea. Bebbanburg.

Bebbanburg.

Am visat să recapăt Bebbanburgul încă din ziua în care îmi fusese furat. Hoțul fusese unchiul meu și acum, fiul lui, care avea neobrăzarea să-și spună Uhtred, stătea în marele fort. Oamenii îmi tot ziceau că nu poate fi recucerită decât prin trădare sau prin înfometare. Era solidă, ridicată pe stânca înaltă care era ca o insulă, și puteai ajunge la ea pe uscat doar pe un singur drum îngust; și... era a mea.

O dată am fost foarte aproape să recuceresc fortăreața. Trecusem cu oamenii mei prin Poarta de Jos, dar Poarta de Sus fusese închisă la timp, așa încât vărul meu stăpânea fortul uriaș de lângă marea agitată. Flamura lui cu cap de lup flutura în vânt acolo, și oamenii lui ne batjocoreau de pe metereze în timp ce ne îndepărtam și cele patru corăbii își croiau drum prin canal pentru a găsi un loc unde să ancoreze în siguranță.

– Cred că sunt o sută cincizeci de bărbați, mi-a spus Berg.

– Și vreo câteva femei și câțiva copii, a adăugat fiul meu.

– Oricine ar fi, înseamnă că au venit ca să rămână, am zis eu.

Libris.ro Respect pentru oameni și cărți

Am mers pe malul de nord al golfului unde țărmul era plin de focuri la care oamenii vărului meu afumau heringi sau fierbeau apă de mare pentru a obține sare. Acești oameni trăiau înghesuiți în căsuțele lor aflate la marginea țărmului. Erau speriați de noi și de corăbiile abia sosite care aruncau ancorele lor din piatră printre micile bărci de pescuit care se adăpostiseră de vântul năprasnic în apele liniștite de la Bebbanburg. Un câine lătra dintr-o căsuță cu acoperiș de iarbă, dar a fost repede redus la tăcere. Am trecut călare printre două case și am urcat pe povârnișul din spatele lor. Gâștele au fugit la apropierea noastră, iar paznicul lor, o fetiță de vreo cinci sau șase ani, a scâncit și și-a ascuns capul în mâini. Când am ajuns pe creastă, m-am întors să mă uit la cele patru corăbii și am văzut cum oamenii de pe ele se îndreptau prin apă către țărm cu boccele grele pe umeri.

– I-am putea măcelări până să ajungă la țărm, a sugerat Uhtred, fiul meu.

– Nu putem acum, am zis eu și-am arătat către Poarta de Jos care străjuia istmul îngust ce ducea către fort.

Prin arcada pe care era fixată o tigvă ieșeau oameni călări și se îndreptau către port.

– Sulița Domniei Tale este tot acolo, a zis Berg, râzând pe înfundate și arătând către cea mai apropiată corabie.

– A fost o aruncare cu noroc, a spus fiul meu.

– Nu e vorba de noroc, a răspuns Berg pe un ton mustrător. Odin a călăuzit-o.

Era un tânăr evlavios.

Călăreții îi îndrumau pe războinicii abia sosiți către colibele din sat, în loc să-i ducă spre marele bastion de pe stânca înaltă. Oamenii coborâți de pe corăbii au aruncat pe țărm boccelele, apoi mănunchiuri de suliițe, grămezi de scuturi, mormane de topoare și spade. Femei cu copii mici au venit la mal. Vântul aducea cu el zvonuri de voci și de râsete. Era clar că acești oameni veniseră ca să rămână și, ca pentru a arăta că puseseră stăpânire pe acest pământ, un bărbat a înfipt un steag în nisipul

de pe mal și a răsucit bine bățul acestuia. Era un steag cenușiu care flutura în bătaia vântului rece.

– Poți vedea ce-i pe el? am întrebat.

– Un cap de dragon, a răspuns Berg.

– Cine sunt cei care flutură un cap de dragon? m-a întrebat Uhtred.

– Nimeni dintre cei pe care-i știu, am răspuns eu, ridicând din umeri.

– Eu aș vrea să văd un dragon, a spus Berg, căzut dintr-odată pe gânduri.

– Ar putea fi ultimul lucru pe care să-l vezi, a ținut să remarce fiul meu.

Nu știu dacă există dragoni. N-am văzut niciodată vreunul. Tatăl meu îmi spunea că dragonii trăiau pe culmile înalte ale munților și se hrăneau cu vite și oi, dar Beocca, unul dintre preoții tatei și tutorele meu în copilărie, era sigur că toți dragonii dorm în adâncurile pământului.

– Sunt creaturi ale Satanei și se ascund la mare adâncime, așteptând ziua cea de pe urmă, îmi spunea el. Și atunci când se vor deschide cerurile, anunțând a doua venire a lui Hristos, ei vor țâșni din pământ ca niște demoni! Se vor lupta! Aripile lor vor întuneca soarele, suflarea lor va pârjoli pământul, iar focul lor îi va arde pe cei drepți!

– Vom muri cu toții?

– Nu, nu, nu! Ne vom lupta cu ei!

– Cum te poți lupta cu un dragon? l-am întrebat eu.

– Cu rugăciuni, copile, cu rugăciuni.

– Și așa îi vom omorî pe toți, am spus eu, și el m-a mângâiat pe cap.

Acum, cele patru corăbii aduseseră sămânța dragonului în Bebbanburg. Vărul meu știa că Bebbanburgul este sub asediu. Ani de zile, fusese un loc ferit, protejat fiind de o fortăreață imposibil de cucerit și de către regii Northumbriei. Acești regi fuseseră vrăjmașii mei. Ca să atac Bebbanburgul, ar fi trebuit să pătrund prin Northumbria și să înfrunt oștile danezilor și ale